

Donald Trump působí i jako muž, který ukončí itou a působí inutit ně; vzdá se ň ady starých iluzí

Popis

[Rozhovor si můžete poslechnout zde.](#)

Existuje naděje, že kdyby se Evropská unie nesebere vlastními silami, zachrání ji před nějakou samotnou lacinou politikou. Na práci pracuje Trumpova administrativa. Během si uvědomuje, do jak neuvěřitelně podřízené postavení v rámci Spojených států se země Evropské unie dostaly v posledních letech. A to jak v oblasti bezpečnosti, kdy pod investovanými bezpečnostními zbrojenými, společně se na strategické úrovni Atlantikem, tak třeba v oblasti energetiky. Trumpova administrativa tak má Evropskou unii po nějaké době zmáknout a působit jí nějakou změnu kurz, působit eskupit priority. Tak tato slova napsal ve své analýze ekonom Lukáš Kovanda. Podobně se vyjadřuje celá řada jiných odborníků. Nastal pro Evropu opravdu velká budoucnost? Postaví se na vlastní nohy? Zbaví se svých nereálných ideologických vizí a dokonce se po konci války na Ukrajině domluvit i s Ruskem na stabilní bezpečnostní architekturu? O tom všem si budu dnes povídat s bývalým ministrem zahraničí, Lubomírem Zaorálem.

Martina: Pane ministře, to, s jakou vervou se Donald Trump pustil do změn a do proměny Ameriky, ale také do vztahů se světem, tak to mnohým zaskočí. Zdá se, že nejvíce zaskočí je Evropa. Řekněte mi: Opravdu se nedalo odhadnout, že Donald Trump své sliby myslí vážně?

Lubomír Zaorálek: Nemyslím si, že by to nikdo neodhadl, ani že by si nikdo neuvědomoval, že to bude tak zánadné. Já jsem si teprve vzpomněl na spisovatele Cunninghama, který tehdy přijel do Prahy, v tom prvním období, a který mi řekl, jestli Trump podruhé vyhraje volby, tak to bude absolutně změna. To už nepůjde vrátit zpět. To bude definitivně. Jako druhou už nepůjde eijeme v této podobě, kde jsme. A ten text, který jste četla, ten mi působí i padě, že má i jednu věc, která mi působí i padě, že není úplná přesná. On vytváří dojem, že tady se stalo něco, na co jsme narazili a šok a nebyli jsme připraveni. Jde o to, to nějak působí e a vrátit se zpět. Ale já se domnívám, že to tak není. Jakože

ten základ je v tom, že tohle není změna, po které se budeme vracet zpět. To, co se odehrává, bude mít daleko trvalejší důsledky.

Donald Trump, to je taková ta postava, která působí až jako as od asu. Objev se, aby skončila útrpita, a působí i nutně nás vzdát se starých iluzí.

Martina: Nastavilo to jiný kurz, a ta lože jede už prostě jiným směrem, ale nemyslím si, že Lukáš Kovanda by volal po to, abychom se vrátili zpět, protože Lukáš Kovanda je naprosto základ velkých kritik Green Dealu, a právě on je ten, kdo Evropa je maratonec, který se stáhl do vlastní nohy.

Lubomír Zaorálek: Jestli to mohu zkusit vysvětlit, tak já jsem si vzpomněl na rozhovor, který kdysi zaujal. Byl to rozhovor s Henry Kissingerem v roce 2018 ve *Financial Times*, ve kterém on vlastně v té době komunikoval s Trumpem. Takže oni se vlastně ptali, o čem se s ním bavá a podobně. To bylo hrozně zajímavé, protože on řekl: "To hlavně, co mu jde, je muset udělat s Ruskem. Musí hledat dohodu s Ruskem." To řekl v roce 2018. No, a on tehdy řekl v nějakém komentáři k Trumpovi takovou věc. On řekl: "Já mám dojem, že Donald Trump, to je taková ta postava, která působí až jako as od asu. Objev se, aby skončila útrpita, a působí i nutně nás vzdát se starých iluzí." To mi působí i padá, že je to pro mě do útrpity mář pravda.

Martina: Vy jste měl o působení těchto iluzí?

Lubomír Zaorálek: Já si myslím, že tady jde o určitý typ iluzí, se kterými jsme se podle mě dodnes nevyrovnali a které jsou i takové, jako kdyby platily i dnes. Já vám působí esně, že jaký typ iluzí jde. Ta první iluze je, že Spojené státy jsou dominantním hegemonem ve světě, který je schopen v tom světě hládat, co se děje a zvládnout ten globál. Jakože tady se najednou urychlilo všechno doma, že ve skutečnosti Spojené státy už dneska jsou úplně epjaté v tom, o co se snaží, a nejsou schopny takové roli dostát. Ta druhá iluze vlastně byla, že Evropská unie je konsolidovaný celek, který hledá cestu do budoucnosti. Ve skutečnosti se ukázalo, že tady se úplně vládne. Já si vlastně Evropská unie vůbec nevím rady se svým dalším vývojem, protože jak jsme slyšeli ve zprávě pana Draghiho, nám hrozí agánie, pokud něco neuděláme. Ono se teď říká do or die, Udělejte něco nebo umřete. Takže to je najednou úplný opak toho, že jsme si mysleli, že je to

konsolidovanému celek, který má strukturu, který je životaschopný.

A tato etáž iluze, který mi dnes předpadl, kterou on rozbil, byla iluze, že ten konflikt na Ukrajině je konflikt, ve kterém stáčí, kdy budeme dodávat zbraně. Ty Rusy předinutíme opustit Ukrajinu. Vlastně předinutíme Rusko ke kapitulaci, a pak Ukrajina vstoupí do NATO. Ukázalo se, že tohle byl naprosto falešný předpoklad. Dneska je situace taková, že my máme, že Ukrajina! My nejsme schopni s celým tím nasazením, nejsme schopni tuto situaci změnit a zvrátit. Ta strategie byla vadná. Dneska zrovna na FoxNews vystoupil Marco Rubio a řekl je třeba eba říci to předesně: Ten konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem je ve skutečnosti proxy válkou mezi Spojenými státy a Ruskem.

Martina: Kdy toto někdo řekl je třeba před rokem, tak byl označen za ruského agenta.

Lubomír Zaorálek: Dneska to řekl ministr zahraničí ve chvíli, v den, kdy se schází evropská vládcové, a řekl: To je proxy válka mezi jadernými mocnostmi, a nějaký okol je, že ji musíme za každou cenu zastavit. A teď to není celá, proto že tohle je je třeba před jenom konstatování situace, ale předá; dá; Vážně, já bych vám řekl je třeba jednu věc, která je daleko vážnější. Nejvíce tehdy před ekvapilo u toho rozhovoru, který jsem si tehdy dokonce etl vacekrát, proto že má zaujal!

Martina: Myslíte s Henrym Kissingerem?

Lubomír Zaorálek: Ano s Henrym Kissingerem v tom roce 18 u to bylo. On tam řekl: Dojde k rozdělení Atlantiku, a v důsledku toho rozdělení Atlantiku se Evropa promění jenom v appendix, předevšim sek Euroasie, kde se bude muset naučit hledat po těchto dalších státech světa a hledat tam svoje partnery. Tohle je věc, která se dneska on to řekl 2018, ale tohle se dneska vrací v celém předá debat v Evropě, že vlastně Evropa si předevšim myslela, že je kontinent, a najednou v tomto konfliktu zvlášť, kdy se ukazuje, že ztrácí toho partnera, kterého má ve Spojených státech, tak si najednou uvědomuje, že je součástí kontinentální hry a že vlastně není kontinent v pravém slova smyslu, ale je jen, jak řekl Kissinger, je to ten předevšim sek. A vlastně se musel naučit s těmi dalšími, kteří na tom kontinentu, jejich váha neustále roste.

Martina: A myslíte si, že náji evropskou cestu k tomu stát se appendixem odstartoval právě Donald Trump tím, jakým způsobem mána Ameriku a vůbec vztahy

Ameriky ke zbytku světa ta?

Lubomír Zaorálek: Já si myslím, že to se právě uje role Donalda Trumpa. Mně právě připadá, že my nevidíme ty podobnosti v tom, co se odehrávalo dříve, že vlastně nevidíme to, že Severoatlantická aliance byla vždycky asymetrickou aliancí, ve které se pod pláštěm sdílených hodnot skrývaly různé zájmy, různé ekvivalenty, různé velikosti toho, co tam kdo vkládal, a co od toho měl ekal. A ta asymetrie se pouze dneska vyvalila. A my jsme si ji vlastně nechtěli přiznat, nechtěli jsme ji vnímat, a tvrdili jsme se, že existují nějaké sdílené hodnoty, které nás spojují. Dneska prostě cítíme, Vance to úplně ekal v Mnichově velmi tvrdě: Ty naše hodnoty vy jste je ztratili. Tady je vidět ten konflikt, to jině vidět náš, a dokonce Vance úplně ekal: Ta největší hrozba je tady uvnitř nás samých. Nemusíme brát ohledy právě esně doslova, jak on to úplně ekal, ale to, že hlavním problémem je vnitřek naší Evropy. Nezvládnutí migrační krize, nezvládnutí; To je vlastně celá ten systém evropského měny od roku 92 po Maastrichtu vlastně vede k tomu, že my nejsme se schopni zvednout ze zájmu krize, protože ten systém dusí. A my nejsme schopni ekonomicky růst. Takže teď let, my tady máme už desátky let teď nastavený systém, který Evropu brzdí a dusí, a my, protože nemáme odpovídající fiskální nohu, a my vlastně s tím nejsme schopni nic udělat.

Takže Evropa je najednou jako kdyby zaklesla do pasti, ze které nedokázala vylézt, a tyto; Rozumíte, kdyby Evropa byla silnější, kdyby ona měla la; Kdyby byla dobře spravovaná. Kdyby tady byla politická elita, která si vě rady, která má vizi a přídavku, co chce dělat. My tady máme dnes evropské politiky nebo přídavku edstavitele evropských institucí, které jedině, co dělá laj, dělá laj PR akce, ve kterých díky podpoře agentur prostě získávají zdánlivou veřejnou podporu. Ale ve skutečnosti ti lidi to nesdělají. Jako byl třeba Green Deal. Dneska máme novou PR akci, která se jmenuje Rearm. Budeme dělat ze sebe ocelové díky. Nevíme, kdo to vymyslí, ty návy. Takže vlastně to, co se zvládá je velké PR projekty, ale když si vezmete na obsah toho, co v tom je, jak pomohají Evropě, jak nás kam vedou, tak vlastně to je nejtěžší stě.

Váži chni věď dě, že paní Ursula von der Leyenová nemá na to, aby realizovala opravdu zásadní projekt změny, kterou by potřebovala Evropská unie

☐ jeho zřetelně poádavek, áe bez masivních investic a bez rozáí eně fiskální kapacity Evropy ta Evropa zajde v agnii, to zase pravda byla, a on u ten Draghi dneska nē kde napsal: â Probaha dē lejte vbec nē co. Jestli neudē lāte vbec nic, tak to neskonē ā dobē e.â A ta nalāhavost Draghiho, tu jē sdāām. A to, áe jsme nedokāzali postavit do ā ela Evropské komise, pokud ty instituce bereme vānē , nē koho, kdo skuteē nē je schopen nē co zaā āt, mnē pā ipadē jako obrovské selhānē evropských politických elit.

Dneska máme evropskou ādiplomatku, to je panā Kalasová, se kterou se nikdo nechce bavit. Panā Ursula von der Leyenová, o které kaád soudně pā eci vidā, áe ona nenā schopnā Evropskou komisi nē kam dovāst. áe ona se soustā edā jenom na tu práci na sociálních sātāch a na organizaci PR akā, které jsou jakoby bubliny, které nafoukne a které zase prasknou. Tohle je v souā asné dobē zoufalē, áe my jsme v geopolitické bouā i, a v nā Evropa vbec nemā politiky, kteā ā by mē li imaginaci pā edstavivost, schopnost māt nē jak½ politická½ plājn tā eba vāā i tā ukrajinskā krizi. My jsme tā eba āplnā prāzdnā a jedinā, co dē lāme, áe pā ichāzā ā esk½ premiā a ā ākā: â Zbranā a penāze na stā!â , a to opakuje vājude, kam pā ijde. Zbranā a penāze na stā. Jako kdyby nevidā l ani tu zřetelně politologickou pouā ku, kterou jako profesor politiky by mē l znāt, áe stāit mē k dispozici, ā eknā me, ā tyā i nāstroje. To je armāda. Kromē toho je to ekonomika, pak je to diplomacie a informace. A jako kdybychom znali tu jedinou, a mluvām o tā jedinā, o tā vojenskā. A kdyā si vezmete, áe ekonomiku máme v mizerném stavu, diplomacii jsme āplnā pā estali pouāvatā ☐ !

V Evropā jsme zpackali vājechno, na co jsme sāhli. To nenā nāhoda, áe máme kolem sebe od Libye, pā es Sārii po Ukrajinu ā ā etā zec v ohniā .

Martina: A teā mluvāte o celā Evropā , nebo konkrātnā o nājā republice?

Lubomār Zaorālek: Kuriāznā je, áe toto platā o ā eskā premiārovi a ā eskā vlāidā , to pomā rnā velmi podobnā platā dneska tā eba o tā Ursule von der Leyenové, které svolāvā summitu, ve kteréch mluvā o tom, áe navalāme do zbranā 800 miliard, bez jedinā racionālnā āvahy. Jak to tedy vlastnā pā esnā je? Jak je to se silou Ruska? Podle mē Rusko se bude dvacet let vzpamatovāvat z tāto vājky. A proā my máme dneska zaā āt valit 3, 4, 5 % do nārodnāho rozpoā tu,

což v podstatě ve svém důsledku povede k obrovskému oslabení Evropy.

Martina: To je zajímavý postřeh, protože naše vedení v tuto chvíli zrcadlí vlastní evropské vedení. Dá se říci, že jsme společně s ostatními silami za poslední roky těmto s konfuciusovskou přesvědčeností zrušili diplomatické vztahy s Ruskem, s Čínou, a v současnosti dokonce s Amerikou, ale my jsme navzdory tomu evropským velkým hráčům dovoluovali, aby se na nás dávali s přesvědčeností a s pocitem, že nás vůbec nemusí brát vážně. Jak si myslíte, že z tohoto stavu můžeme nějakým způsobem vycouvat?

Lubomír Zaorálek: Množství to přehání, protože to samozřejmě první je ta naše reakce a reflexe toho, co se děje. Začíná se říkat pravdu.

Martina: Aha, tedy máme problém?

Lubomír Zaorálek: A bez toho to vůbec nejde. Proč jsme takhle přeháněli, proč jsem sem, protože mi přehání, že bez toho popsat tu situaci, uvědomit si, co jsme, přehánět se nám nelze. Jsou to takové věci. Já, když poslouchám Ursulu von der Leyenovou, která vystoupá ve zprávě o stavu Evropské unie, a říká: „Evropská unie se stala geopolitickým hráčem.“ ona to vyhlásila. To je.

Martina: Vážně si myslíte to?

Lubomír Zaorálek: Chápete to? Vždyť to v poslední době vidíme. V situaci, kdy nikomu nezáleá na tom, co Evropská unie dělá, že když si vezmeme Státní ední vzhled, tak *The Economist* udělal takové přehánění, kde ukázal, jak naše kdo z Evropy volá megafonem na Státní ední vzhled, co si myslí, a ten obrázek ukazoval, že to tam vůbec nedolehne. Tam se to ani nikdo neobtěžuje. To je tak zajímavé, že se to tam ani nikdo nedozvává. Ve chvíli, kdy se to jako kdyby maluje na obrázky, že ta Evropská unie nemá vřhu a že vlastní my to čtáme úplně bolestně. Je nám problém na Ukrajině a my vlastní stojíme bokem. A nejhroznější je to, že my jsme za celou tu dobu nepřeháněli s žádným politickým projektem, co si s tím počítat.

A to není tak, že někdo si myslí, že tady jenom povádíme o nějakých politických projektech. Vždyť přeháníme i když trošku si přeháníme, tak říkáme: „No to eba to, co zmiňuje ovála Nathalie Tocci, proč jsme nepřeháněli s projektem Rakousko, neutralita 1955. Přeháníme to byla přehánění ta situace, kdy

mocnosti se dohodly, a bude Rakousko neutrální. Rusko se stáhlo dokonce z toho Rakouska. Takže my jsme v historii zažili situaci, kterou máme použít modelově na to, co se děje na Ukrajině. My jsme s našimi politickými projektem nepůjdeme kromě ty zbraně a ty peníze, protože jsme v nějaké strategii, kterou nám v jisté chvíli předepsal anglosaský svět, a bude se snažit, až když to byla strategie oslabit Rusko. Takže my budeme tak dlouho posílat zbraně a podobně, a budeme bojovat do posledního Ukrajince, což nám připadalo docela zvrhlé. Tady tato představa, a budeme bojovat až do posledního Ukrajince.

Martina: My jsme oživili to staré heslo "Bojem za mě".

Lubomír Zaorálek: Ano, a vlastně ten výsledek bude, a Rusko se sesype. My budeme jako liberální demokracie triumfovat a vlastně se z toho vytáhneme obrovská politická kapitál. Jenomže problémem byl v tom, že celá ta strategie byla od základu vadná.

Martina: On Putin pravděpodobně tento evropský scénář neví etl. Takže nevím, jak postupovat.

Lubomír Zaorálek: Ano, a když ho dělal, samozřejmě předecházíme celou řadu detailů celého příběhu, ale jde mi o tu podstatu, že my jsme sledovali jako ovce, jako stádo ovců jsme sledovali tuto strategii, kterou jsme spekulují tedy nějakými Spojenými státy, Británie, ve kterých si představovaly, že jsme dost silní na to, abychom vedli ke zhroucení Rusko. No, a pak si představujeme Ukrajinu do NATO, a podobně. A prostě budeme triumfovat, a ten triumf vlastně ospravedlní všechno. Jenom jsme nepomysleli na to, že tato strategie stejně nevedla k výsledku v Afghánistánu, ta vedla ke katastrofě. A jak tomu výsledku vedla v Iráku? Podívejte se, jak tomu výsledku vedla naše aktivita v Libyi. Podívejte se, v jakém stavu je Sýrie.

To nikoho nenapadlo, že vlastně se ukazuje, že my dneska jsme zpackali všechno, na co jsme šli? A to není náhoda, že máme kolem Evropy takovéto nějaké zec v ohni. Kde se nejsme schopni už s našimi partnery bavit. Jděte se dnes bavit do Libye, co z nás zbylo. Vždyť tam nenajdete nikoho, kdo by se s námi ješitně bavil, protože ani nejde najít někoho, kdo by byl partner. To, co v minulosti fungovalo, tak možná jsme nebyli spokojeni s tím, mi systémem, ale možná jsme tam aspoň s kým se bavit a mohli jsme se sejit s nimi třeba o problémech migrace.

Dneska se s vámi nikdo bavit nebude. A nikoho nenapadlo si říct: „To přeci není samo sebou, jak je to kolem vájechno v plamenech. Jak vlastně my tady stojíme, jako kdyby na ostrově kolem nás? Eho, co se nám kolem váje sype.“ Takže vlastně zřejmě ty naše politiky byly vadné. A my jsme se rozhodli, že budeme podporovat tento projekt, který někdo vymyslel, a já ho tedy nazvám pracovním „anglosaským“. Já v tom tu celou politiku Bidena a Clintonové pokládal od začátku za nesmírně vadnou, protože Clintonovou známe ještě v době, kdy byla ministryní, a přitom jsem se, že jsem se dělal sil, když se stala ministryní zahraničí, a ono se to přitom potvrdilo v tom, že to byla politika naprosto bez imaginace. Mně přitom padala úplně tupá. Jak je možné, že jsme v tom konfliktu s Ukrajinou vytvořili tu nesmyslnou retoriku boje za demokracii a svobodu. Těm jsme si odcizili celou řadu zemí, protože kdybychom místo toho řekli; „Kdybychom řekli, tady jde o to princip agrese, proti kterému jsme kdekoliv na světě třeba ať se stane komukoliv, místo té retoriky boje za demokracii a svobodu“. Ať jsme zpřesobili, že jsme zůstali jako izolovaný ostrov jenom asi 40, 50 zemí, a ten zbytek se od nás odtáhl, protože nevím dělat, jestli nám hodou oni nejsou ti autoritativní, v rámci kterých my bojujeme. Takže vadná strategie, která zpřesobila, že se nám svět vzdělil, místo abychom v něm dělali politiku, ve které oslovujeme ty další.

I já jsem podlehl tomu pocitu konce dějin, kterých hlásal Fukuyama. Dojmu, že jsme na světě správně straně, ale ta harmonie byla jenom zdělnivá.

Martina: Pane ministře a Zaorávku. Vy jste na začátku rozhovoru zmínil, že Evropa musí pojmenovat světové potřeby. A musí pojmenovat přitom jiné. Musí o nich otevřeně mluvit, protože se dostala do takového hoto, řekla bych, celosvětově triviálního postavení. Ale když jste začal teprve o Ukrajině, není třeba se takto podávat na to, jaké byly skutečné problémy přitom jiné války na Ukrajině, abychom mohli najít řešení, jak dále postupovat?

Lubomír Zaorávek: To je pravděpodobně docela dlouhý vystoupení. Takže uvažovat spíše, jak tady tu odpověď zkrátit, maximálně. Já si myslím, že pro mě je zajímavé to, že už na začátku 90. let byla celá řada myslitelů, a kromě Kissingera to byl dokonce i tady náš; řekně Ernest Gellner, byl to, já nevím, George Kennan, a našla byste opravdu plejádu, kteří vlastně v 90. letech řekli a kupodivu to velmi přesně řekl Václav Havel, který ve světě vystoupěl v Americe, což já pokládám za jednu z jeho nejlepších věcí, kterou řekl, když

se ho v Americe ptali proč i teď nás v Kongresu, co máme pro vás udělat, a on řekl: „Nás nechte plavat. Důležitě je Rusko. S Ruskem je třeba eba něco co dělat. Tomu je třeba eba pomoci.“ To bylo „oplně“ na začátku 90. let, a to mi připadalo; připadá mi to znamenitě. A vlastně ti myslitelé, o kterých jsem mluvil jako Gellner a podobně ti tehdy upozorovali;

Kissinger třeba v roce 1994 řekl: „No, nejdůležitějším je věc, kterou tady dneska máme, je to, co se odehraje v Moskvě. Jestli to nedokážeme zvládnout. Jestli nedokážeme s Ruskem se dohodnout, tak nás čeká dost hrozná věc.“ Ernest Gellner, ten řekl: „Podívejte se, to tak není, je impérium jenom tak mizí. To tak není, je tady jako děm zmizela celá jedna věc. Takhle věc neodchází. Tam vzniklo vakuum, a to vakuum bude vyplněno. A nás by mělo zajímat, jak, proto je to, jak vyplněno bude, se nám zájem nebude věnovat. A vlastně to máme být ta nejvíce věc, která nás čeká.“ Je neuvěřitelné, kolik lidí o tomhle psalo. Je to Rusko je klíčové pro architekturu Evropy do budoucna.

Martina: A je neuvěřitelné, kolik politiků to neřeklo.

Lubomír Zaorálek: No, oni to možná ani neřekli nebo to nebrali vážně. Já nevím, ale mně se to dnes dobře líbí, protože dneska už když máme, jak se to vyvinulo, tak už teď jakoby bychom mohli říct: „Tehdy mělo být něco jiného.“ A já jsem; Nakonec se musím přiznat, že v 90. letech jsem si to tak neuvěřitelně domoval. Tak já se přiznám, že i já jsem podlehl tomu pocitu konce dějin, které hlásal Fukuyama. To vím tady klidně přiznám, že jsem měl dojem, že jsme na teď správně straně. Když byla válka v Kuvajtu 1991, tak jsme sledovali ty přehledné stránky, které zasahovaly, a my jsme byli na straně Američanů, kteří nyní dokonce s Radou bezpečnosti na své straně a se souhlasem dokonce bychom a Ruska to vypadalo, že svět je pod kontrolou, a my jsme nyní účastníky na teď správně straně. Co se nám podařilo, takže;

Martina: Dobře si ty pocity pamatuj. Prošli jsme si těm všichni.

Lubomír Zaorálek: Teď se mi to líbí, ale v teď dobře jsem to tak neuvěřitelně. Tehdy jsem neuvěřitelně, že ta harmonie je jenom zdánlivá. Je vlastně to, že ten konec dějin je; Je jsme to připatně pochopili. Možná to ten Fukuyama „oplně“ ani tak nemyslel, ale jde mi o to, že i já jsem tomu uvěřil, že jsme vyřešili problém správně světa. Měli jsme světové instituce. Mezinárodní měnové

fond, World Trade Organization, vÁ;echno, co Amerika vytvořila ve 40. letech na konci války, protože tady se opravdu Amerika zmocnila světa. OSN si postavila na Manhattanu pář. Ámo ve stádu, takÁ;e vlastně to vypadalo, Á;e svět je pod kontrolou. Kdo z nás mohl tuřit? No, ale byly to tyto hlavy, o kterÁ;ch? Ti tuřili, Á;e to je jenom zdání. Najdeme je dneska. Už je najdeme a řekněme si: ProÅ; jsme byli tak si jistě?

Na Ukrajině bylo hned po Majdanu zločstnĚ, jak rostla nenávist, rozděl lenost, a ta neochota druhĚ akceptovat s jejich nřzory

Martina: TeĚ se vřs zastanu páed vřmi samotněm, protože mořnř jste si to neuvĚ domoval v devadesřtkřch, ale mĚ zaujalo, Á;e jako ministr zahraniĚ po Majdanu, už v kvĚtnu 2014 jste ř řkal, Á;e je nutné jednat tĚeba i s ukrajinskřmi separatisty v DonĚckĚ a LuhanskĚ oblasti. To bylo v dobĚ, kdy se tam konalo referendum o samostatnosti tĚ chto oblastĚ, kterĚ svět neuznal. ř eknĚ te mi: ProÅ; se tehdy nejednalo jak s Kyjevem, kde byla pomajdanskř vlřda, tak i se separatisty?

Lubomřr Zaorřlek: Jř si pamatuji, Á;e jsem na to Majdanu tehdy byl. Na tom Majdanu byli tehdy vřichni. Mřm na mysli to, Á;e se tam sjeli z celĚho světa, vřechny tajně sluřby světa. Vřechny nadace. To si nedovedete páedstavit, s křm vřřm jste se mohla na Majdanu potkat. Vlastně krřtce po tom, co tam probĚ hly ty stĚelby, a byla tam ta nebeskř setnina mrtvřch, tak vzřpĚ tĚ jsem se tam skoro vřichni potkali. Jř jsem tam potom jezdil po ř řid, protože to byla klřovř vřc. Trřvil jsem na Ukrajině hodně ř řsu. Poznal jsem tam ř řdu lidĚ. A vlastně, kdyÅ; jsem k tomu dneska vracĚm, protože mĚ to po ř řid pářitahuje to pochopit, tak si uvĚ domuji, Á;e tam nř kde už i na tom Majdanu byl skryt ten problĚm, pozdĚ jřř. Á;e vlastně tam? Nř kde jsem pochopil, Á;e Ukrajina je tak trochu jinř pář h, jinř mentalita, jinř lid. ř plně jinĚ smřřlenĚ. Je to prostĚ ř ;

VidĚ I jsem tam tĚeba i ten ř ř Pravř sektorĚ. Pamatuji si tam ty v tĚch mundĚrech, co tam chodili s baseballovřmi pářlkami a podobně. A trochu to bylo hrozivĚ, ta atmosfĚra. A je pravda, Á;e tam byla takĚ obrovskř nesnřřenlivost. Byla tam spousta velmi sympatickř mladřch lidĚ, se kterřmi jsme tam sedřvali v hospodřch ř ř byli strařně řajn ř ř, kteř ř vĚ ř ř ili, Á;e to Ukrajinu zmĚ

ně. A na druhé straně tam tak byla ta hrozná eskalace nenávisti mezi lidmi, a to, že se vlastně absolutně nebraly ty náizory třeba toho vládního, že tam to byli lidé podlidi. Ten důvod je třeba v tom, že vlastně Donbas, to byl takový typický Sovětský svaz. Tam vzniklo stachanovské hnutí.

Já jsem dokonce Donbas dokonce navštívil. To byl neuvěřitelně bezútěšný místo. Já jsem z ostravské aglomerace, ale to je proti tomu úplně malebné místo. Proti tomu, co jsem našel na tom Donbase, docela depresivní krajina s doly, hutěmi, prostě edá, která do nějakého dystopického románu. I ta nálada depresivní vláde. Je třeba před tou válkou. Takže vlastně tenhle specifický kus země, která je il ná co jako Magnitogorsk, jak ho popsal Stefan Kotkyn, tak tenhle vlastně il opravdu svém zvláštním životem, ve kterém tak nějak nebral ani Kyjev, ani Moskvu. Svět sám pro sebe, jakoby takový sovětský svět.

A vlastně Kyjev téměř sám do značné míry jakoby pohrdal. On to bral jako zítěk. Jako nějak co, co je třeba před eválcovat, změnit. Vlastně nebyl to pro nějaký vládní partner. A mně před iPadem, že v tomhle jsou ty hluboké problémy toho, co se později stalo. Ono to nebylo tak, že by si Putin s tím okamžitě vládní rady. On obsadil Krym. To je pravda, ale ten Donbas, tam neměl automaticky náizor na to, že to chce získat nebo budovat novou říši. Tam on dost dlouho vládnul. Tam bylo vidět, že toto. My všichni, že tam jako se na tom. Potom intervenoval. Jenomže já tak jsem, že na tom Donbase mu strašně vyřítali, že se vše neangažuje právě Moskva. Oni ho pokřídali za zřídce, že se o nějak nestarají, že jim nepomáhají. Takže ta situace tam byla složitější. Ta země tím byla vlastně rozdělená, rozbrázděná, a nebyla tam ochota vlastně se moc bavit a hledat nějak nějaké řešení. Takže my to bereme jako. To, co mi tam před iPadem vlastně zlovětné, bylo, když roste ta nenávist a ta rozdělenost a ta neochota ty druhé akceptovat, jejich náizory. Ukrajina je velká země. V té době tam žilo. Když si to vezmete, tak tam bylo před deset miliónů lidí, a mně to před iPadem, že to bylo daleko demokratického procesu. Bylo to daleko. Byla to země ovládaná oligarchy s endemickou korupcí. Prostě.

Martina: S milióny lidí, kteří ukrajinu opouštějí.

Lubomír Zaorálek: Ano. Takže to byl vlastně obrovský složitý problém, který my jsme poměrně brzy začali zjednodušovat.

Datum vytvoření eně

17.03.2025